

SYDÄMENPYSÄHDYS SUOMALAISILLA TEHO-OSASTOILLA: ESIINTYVYYS JA ENNUSTE.

Ilmar Efendijev, R Raj, M Reinikainen, S Hoppu, MB Skrifvars

Tehohoito, Anestesiologian, tehohoidon ja kivunhoidon klinikka, Helsingin yliopisto ja Hyks; Neurokirurgian klinikka, Helsingin yliopisto ja Hyks; Anestesiologian, leikkaustoiminnan ja tehohoidon klinikka, PKKS; Tehohoidon osasto, KYS; Tehohoidon vastuualue, Tays

Tutkimuksen tarkoitus

► Selvittää Suomen teho-osastoilla vuosina 2003-2013 tapahtuneiden sydämenpysähdysten esiintyvyys ja potilaiden sairaalakuolleisuus sekä näiden ilmiöiden muutokset kyseisen ajanjakson aikana.

Aineisto

Suomen Tehohoitokonsortion tietokantaan perustuva aineisto. Vuosien 2003-2013 aikana suomalaisilla teho-osastoilla hoidetut aikuispotilaat, joiden tehohoitojakson aikana oli vähintään kerran kirjattu Therapeutic Intervention Scoring System (TISS) -muuttuja elvytys tai/ja defibrillaatio ja tulosityksi Acute Physiology and Chronic Health Evaluation III (APACHE III) -diagnosikoodiston mukaan jokin muu kun sydämenpysähdys. Kuolleisuusanalyysissä mukaan otettiin vain kunkin potilaan ensimmäinen hoitojakso teho-osastolla saman sairaalajakson aikana.

Menetelmät

Kyseessä on takautuva tietokantaan pohjautuva tutkimus. Esiintyvyys laskettiin jakamalla kaikkien teho-osastoilla tapahtuneiden sydämenpysähdysten määrä kaikilla tutkitun jakson aikana toteutuneiden tehohoitojaksojen määrällä. Sairaalakuolleisuuden lisäksi laskettiin lähtökohtaisen riskin suhteen vakioitu kuolleisuus. Tämä tehtiin monimuuttujamallilla, jossa otettiin huomioon sairaalahoittoa edeltävä toimintakyky, Simplified Acute Physiology Score II

(SAPS II) ja Sequential Organ Failure Assessment (SOFA) -pisteytykset ilman hemodynaamisia pisteitä, sekä krooniset sairaudet, ikä, sisäänkirjausluokka (päivystys vs. elektiivinen ja operatiivinen vs. konservatiivinen) ja sisäänkirjausdiagnoosi (kardiovaskulaarinen vs. muut).

Tulokset

Tutkimuksessa arvioitiin yhteensä 164 255 tehohoitojaksoa, joista 4 717 hoitojakson yhteydessä on kirjattu yksi tai useampi sydämenpysähdys. Tämän perusteella teho-osastolla tapahtuneen sydämenpysähdysten esiintyvyys aineistossamme oli 29/1 000 tehohoitojaksoa. Sairaalakuolleisuus teho-osastolla tapahtuneen sydämenpysähdysten jälkeen oli 55,5 %. Tutkitun ajanjakson aikana todettiin tilastollisesti merkitsevä lasku sekä sydämenpysähdysten esiintyvyydessä että sitä seuraavassa sairaalakuolleisuudessa.

Johtopäätökset

Tässä tutkimuksessa teho-osastolla tapahtuneen sydämenpysähdysten esiintyvyys oli selvästi suurempi verrattuna aiempiin julkaisuihin. Sairaalakuolleisuus sydämenpysähdysten jälkeen oli selvästi oletettua matalampi. Sekä esiintyvyys että kuolleisuus ovat vähentyneet tutkitun jakson aikana. ■